

План-конспект уроку
«Загальна характеристика Класу Павукоподібні, їх різноманітність, значення в природі та житті людини»

Мета уроку:

1) Навчальна: розкрити особливості будови павукоподібних у зв'язку з середовищем проживання; розширити знання про ознаки класу розповісти про різноманіття павукоподібних, їх значення в природі та житті людини; учити порівнювати, узагальнювати, аналізувати і робити висновки

2) Розвиваюча:

- продовжити формування умінь міркувати на задану вчителем тему і робити логічні висновки;
- формування навичок самостійного пошуку відповідей на поставлені питання;
- сформувати інтерес до використання в процесі навчання інформаційних технологій;
- продовжити формування вмінь самостійної роботи з текстом підручника, таблицею
- Розвивати творчі здібності учнів.

3) Виховна:

- формувати в учнів науковий світогляд, дбайливе ставлення до навколишнього середовища

Обладнання: мультимедійна презентація, дидактичний матеріал до уроку, технологічна карта учня.

Хід уроку:

I. Організаційний момент.

Слово вчителя: Добрий день діти. Як ви гадаєте, яку тему ми будемо вивчати сьогодні на уроці, які задачі нашого уроку. (1 слайд, на слайді зображений павук у акваріумі).

Сьогодні ми вивчимо тварин, яка всім вам відома з життя. Але перш давайте згадаємо, які загальні характеристики має тип Членистоногі.

II. Актуалізація опорних знань.

Використання методу «Так чи Ні». Вчитель зачитує запитання, учні в зошитах позначають правильні твердження «Так чи Ні».

1. Тіло членистоногих складається з головогрудей та черевця (ні);
2. У ракоподібних 5 ходильних ніг (так);
3. Кровоносна система замкненого типу (ні)
4. Міцності кутикулі членистоногих надає хітин (так)
5. Порожнина тіла членистоногих заповнена водою (ні)
6. Зелені залози – органи виділення ракоподібних (так)
7. Відділ членистоногі тварини називають тому, що в них тіло поділене на сегменти (ні);
8. За типом живлення раки відносять до всеїдних тварин (так)
9. У передній частині тіла у річкового рака на рухомих стебельця розташовані складні очі (так);

10. На головогрудях є дві пари вусиків і кінцівки, які утворюють ротовий апарат (так);
11. На першій парі ходильних ніг у членистоногих добре розвинені клешні (ні);
12. До вищих раків належать павук-хрестовик, жук-олень (ні).

Метод «Взаємоперевірки». Учитель дає інструкцію щодо роботи із завданнями. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. (найвища оцінка 12 балів).

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Павуки - одне з чудес живої природи. Їх різноманітність вражає уяву. Науці відомо близько 70 000 видів павуків. Розміри сильно варіюють: від найменших (0,8 мм) до найбільших (11 см). Павуки - одні з найпоширеніших тварин. Найбільш багаті павуками області з рясним рослинним покривом, але зустрічаються вони у всіх ландшафтних і кліматичних зонах, від полярних областей і високих гір до сухих степів і розпечених пустель. Павуки знайдені в Гренландії поблизу льодовиків і на антарктичних островах, багато видів звичайні в горах на висоті 2-3 тис. м, а один вид скакунів, знайдений на Евересті, на висоті 7 тис. м. Місця проживання павуків надзвичайно різноманітні. Вони живуть у ґрунті і на її поверхні, у лісовій підстилці, у моху, на трав'янистою та деревної рослинності, під корою, в дуплах, під каменями, у тріщинах скель, у печерах, в норах і гніздах інших тварин, у житло людини. (Демонстрація мультимедійної презентації)

IV. Вивчення нового матеріалу

Павуки, як правило, не викликають симпатії в людей. А тим часом, це одна з найбільш цікавих груп членистоногих, яких відносять до класу Павукоподібні або Хеліцерові від назви першої пари кінцівок (ротових).

Скажіть знайоме вам таке ім'я як Арахна? Як ви думаєте від чого походить назва науки, яка вивчає павукоподібних?

Арахнологія (від грец. „arachne” – павук та „lygos” – наука), галузь зоології, що вивчає павукоподібних. Вивчення павукоподібних як однієї з найдавніших груп тварин важливе для пізнання історії тваринного світу, насамперед - еволюції членистоногих. Відомо понад 35 тис. видів павукоподібних. Особливо широко розповсюджені й мають багато видів павуки (близько 20 тис. видів) та кліщів (близько 10 тис. видів).

Внутрішня та зовнішня будова павуків:

Робота в групах

Інструкція щодо роботи в групах.

Правила роботи в групі

- кожен повинен слухати своїх колег,
- кожен повинен працювати,
- кожен повинен просити допомоги, якщо потребує її,
- кожен повинен допомагати, якщо його просять про це.

Ролі, які учні можуть виконувати під час роботи в групі.

- *Спікер* (керівник групи): зачитує завдання групи; організовує порядок виконання; пропонує учасникам групи висловитися по черзі; заохочує групу до роботи; підбиває підсумки роботи; визначає доповідача.
- *Секретар*: веде записи результатів роботи своєї групи стисло й розбірливо; як член групи, має бути готовим висловити думку групи під час підбиття підсумків або допомогти доповідачеві.
- *Посередник*: стежить за часом; заохочує групу до роботи.
- *Доповідач*: чітко висловлює думку групи; доповідає про результати роботи групи.

Кожна група працює над завданням 3 хвилини, доповідь - 2 хвилини. Діти головне записують у зошит у вигляді конспекту. (Технологічна картка додаток № 1).

I група: 1. З яких відділів складається тіло павуків?

2. Які органи розташовані на головогрудях і яка їхня функція?

3. Яка будова заднього відділу тіла павуків?

II група: 1. Який тип живлення павуків?

2. Яка будова травної системи у порівнянні з раками?

3. Якими судинами представлена видільна система?

III група: 1. Які органи дихання є у павуків ?

2. Яка будова дихальної системи павуків?

3. Який тип кровоносної системи у порівнянні з раками?

IV група: 1. Яка будова нервової системи павуків?

2. За допомогою яких органів павуки пізнають навколишній світ?

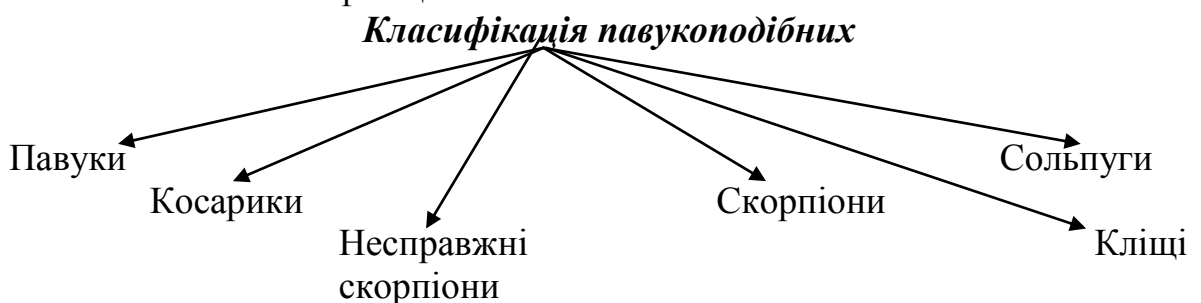
V група: 1. Особливості ловильної сітки.

2. В чому полягають особливості розмноження павуків?

Звіт груп. (кожна група звітує 2 хв.)

Різноманітність павукоподібних.

Запис в зошит класифікації.

Якщо ви хочете уявити, як виглядали найдавніші павукоподібні 500 млн. років тому, в палеозойську еру, погляньте на нашого сучасника — скорпіона. За своїми розмірами (до 20 см.) скорпіони — рекордсмени серед павукоподібних. Але їх вимерлі предки — ракоскорпіони — досягали іноді 1,8 м. в довжину і були справжньою грозою річок, дельт і лагун.

Чи жалить скорпіон себе?

Існує легенда, що скорпіон, будучи оточений кільцем палаючих вугіль, завдає собі смертельний удар жалом, щоб уникнути болісної смерті. Чи так це насправді? Продовжуємо працювати в групах.

I група Кліщі

II група Павуки

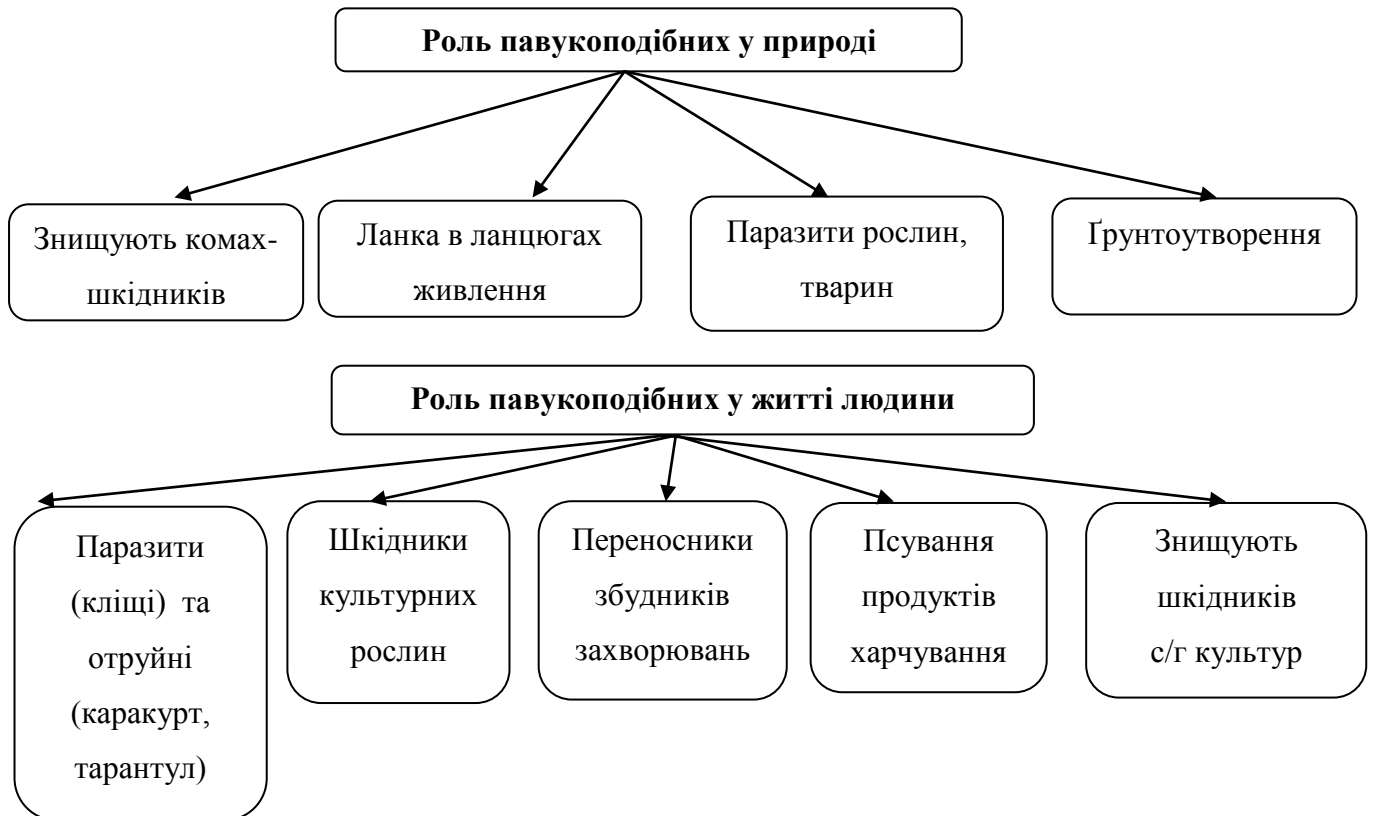
III група Косарики

IV група Сольпуги

V група Скорпіони, несправжні скорпіони.

Звіт груп. (кожна група звітує 2 хв.)

V. Узагальнення і систематизація знань.

VI. Домашнє завдання.

Опрацювати параграфи 22, 23

Творче завдання: відповідь на запитання стор. 108.

Підготувати повідомлення - «Як за поведінкою павуків можна спостерігати за змінами погоди?»

VII. Підведення підсумків уроку.

Рефлексія. Вправа «Мікрофон».

Що нового та цікавого ви дізналися на уроці?

Що для вас було знайомим?